

Geachte leden van Provinciale Staten,

Graag maken we gebruik van deze mogelijkheid tot inspraak op het, omvangrijke, dossier van het VLGG.

Het, concept VLGG is een doorwrocht werk waar een brede afspiegeling van de samenleving elkaar heeft gevonden in het adresseren van de opgaves die er liggen. Opgaves die zoals ook door GS is onderstreept, niet zijn verdwenen met het wegvallen van het NPLG en het transitiefonds.

Op 8/10 stuurden wij u samen met Natuurmonumenten, GLK, IVN en GPG een brief met een dringend beroep om vast te houden aan de doelen van het VLGG en aan de integrale aanpak, ook als de uitvoering moet worden gefaseerd. Bij de beeldvormende bijeenkomst op 20/11 kregen we echter de indruk dat er een duidelijke streep gaat door het VLGG

Afgelopen week hebben we als Natuur en Milieu Gelderland een nieuwsbrief opgesteld waarin we kort de verschillende aspecten langs laten komen waar de schoen gaat wringen met het wegvallen van het NPLG. In het kort komt het erop neer dat:

- Voor het bereiken van de KRW-doelen ligt in Gelderland hoge prioriteit bij de aanpak van de concentraties van nutriënten en chemische stoffen in het grond- en oppervlaktewater, de aanpak van droogte, en herstel van de natuurlijke inrichting van beken en andere waterlichamen. Voor dit alles was het VLGG met de beoogde gebiedsprocessen een belangrijk middel.
- Uit de landelijke voortgangsmonitoring blijkt dat het wettelijke doel van 40% onder de KDW voor 2025 niet wordt gehaald. Hierdoor blijft de natuur op de Veluwe en in andere gebieden achteruit gaan. De tweede grote drukfactor is de verdroging, die structureel zal blijven plaatsvinden zolang afvoer en onttrekking van (grond)water te hoog blijven. Er wordt in de natuurgebieden hard gewerkt aan natuurherstel, maar het blijft 'dweilen met de kraan open' zolang de drukfactoren van buitenaf niet omlaag gaan. Ook voor de aanpak van die factoren is de VLGG-benadering essentieel.

Uit de Voortgangsrapportage GMS 2024 blijkt dat beoogde resultaten van de Uitvoeringsagenda 2021-2025 niet worden gehaald. Met name de uitvoering van bronmaatregelen blijft achter bij de verwachtingen. Dit leidt niet alleen tot minder stikstofreductie dan beoogd, maar ook tot minder broeikasgasreductie. Voor de noodzakelijke inzet op een integrale transitie naar toekomstbestendige landbouwpraktijken rond kwetsbare natuur was het VLGG het belangrijkste vehikel.

Met alleen sectorale maatregelen gaan we deze doelen niet halen. Ook hier is overeenstemming over. Mocht u de nieuwsbrief niet gekregen hebben dan deel ik die uiteraard graag met u.

De kracht van het VLGG is:

- Integrale uitwerking
- Compleet en realistisch plan voor aanpak
- Toekomstperspectief voor landelijk gebied en landbouw inclusief draagvlak
- Inhoudelijk sterke onderbouwing

De vraag die ik hier bij u wil neerleggen is: waarom zouden we goede plannen, waaraan met zoveel betrokkenheid is gewerkt terzijde schuiven, in plaats van ze te behouden, te prioriteren en een fasering inbouwen? We begrijpen dat de middelen en capaciteit een uitdaging zijn geworden met het wegvallen van het transitiefonds, maar als ook de doelen en uitwerkingen wegvallen verliezen we de resultaten van jaren werk en beginnen we discussies over doelen opnieuw. Onze oproep is dan ook: Leg de doelen en aanpak vast in een besluit en laten we overgaan tot de uitvoering, in etappen.

Terwijl de besluitvorming nog de nodige tijd zal vergen, zijn veranderingen ondertussen in rap tempo gaande. Omzetting van grasland naar intensieve teelten met toename gebruik water en bestrijdingsmiddelen is bijvoorbeeld iets dat iedereen ziet gebeuren. Dit maakt de opgaven alleen maar groter.

Vandaar dat we ook een tweede oproep bij u willen neerleggen, namelijk een stevigere inzet op en benutting van ruimtelijke en juridische instrumenten, inclusief een betere toepassing van vergunningverlening, toetsing en handhaving. Dit was ook de nadrukkelijke aanbeveling van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur in haar advies over de KRW vorig jaar. De provincie heeft zulke instrumenten ter beschikking. Zo heeft u ruimtelijke instrumenten om te sturen op landgebruik (functies, teelten, aanwending meststoffen) in grondwaterbeschermingsgebieden en kan de provincie daar ook waterschappen en gemeenten op aanspreken. De RLI beveelt ook aan om bij alle nieuwe ontwikkelingen en vergunningverlening een gedegen 'watertoets' uit te voeren

Met gericht grondbeleid én omgevingsbeleid ondersteunt u gebiedspartijen die samen aan de slag willen.

Ik dank u voor uw aandacht.

Frans Davelaar
Directeur